

25 september 2022, zesentwintigste zondag jaar C

Eerste lezing: Amos 6,1a.4-7

Evangelielezing: Lucas 16,19-31

Homilie

Goede vrienden,

De evangelielezing volgens Lucas over het verhaal van de bedelaar Lazarus, spreekt voor ons heel duidelijke taal: enerzijds de rijke man die zich liet kleden in purperen gewaden en fijn linnen en dagelijks feestvierde, anderzijds de bedelaar Lazarus, die zelfs de overschot van de rijke tafel niet gegund werd. Beiden sterven en de rijke man smeekt om zijn broers te waarschuwen welk lot hen wacht na hun dood. Maar Abraham zei: als ze niet naar Mozes en de profeten luisteren, zullen ze zich ook niet laten overtuigen als er iemand uit de dood opstaat... Heel heldere woorden die aan duidelijkheid niets overlaten.

Wat heeft dit verhaal te maken met ons als Christenen en met het thema 'vluchtelingen' waarin we tijdens dit weekend extra aandacht willen besteden? Hebben wij een opdracht als Christenen naar vluchtelingen toe? Kan ik als kleine Christen iets betekenen in heel dit verhaal?

Hoe dikwijls horen we in onze evangelielezingen duidelijke aanwijzingen van Jezus hoe we als Christenen mee kunnen bouwen aan een 'droom van een wereld'? Denken we maar aan: 'Ge zult de Heer uw God liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel, met heel uw krachten en met heel uw verstand en uw naaste als uzelf!', 'Ik was vreemdeling en jullie hebben mij opgenomen!', 'Als je barmhartig bent, laat dan je linkerhand niet weten wat je recht doet, opdat je barmhartigheid in het verborgene gebeurt', 'Voor niets hebben jullie gekregen, voor niets moeten jullie geven'.

Paus Franciscus zegt in zijn encycliek Fratelli Tutti: 'Wie dienstbaar is, kijkt altijd naar het gezicht van de kwetsbare broeder en zuster, raakt hen aan, voelt hun nabijheid, ondergaat soms hun lijden en zoekt hoe ze ondersteund kunnen worden. Hij vat de inspanningen die we als christenen voor vluchtelingen moeten doen samen in vier werkwoorden: verwelkomen, beschermen, bevorderen en integreren.

De asielcrisis, de talrijke, soms schokkende beelden van en over vluchtelingen, de contacten met enkele vluchtelingengezinnen, waren de aanleiding om een 5-tal jaren geleden met een groep vrijwilligers de 'Marrakeshgroep voor vluchtelingen' op te starten. Hoe kunnen we immers écht Christen zijn als we enkel maar luisteren naar de Blijde Boodschap maar de concrete mens in nood niet willen of kunnen zien en helpen? Hoe kunnen we de Heer ontdekken in de kwetsbare mensen in onze buurt, in onze stad?

Heel bewust gingen we aan de slag om de muren in ons hart en in onze omgeving af te breken en open te staan voor de ontmoetingen met andere culturen en godsdiensten via o.a. onze inzet voor vluchtelingen. Ondertussen werken we ook samen met vzw Het VLOT om op een oecumenische wijze vorm te geven aan onze zorg voor vluchtelingen.

Mensen ont-moeten, nabij zijn en hen laten voelen dat we blij zijn dat ze bij ons zijn en dat vanuit een respectvolle en gelijkwaardige houding is daarbij een belangrijk uitgangspunt. De Heer immers gaf ons een treffend voorbeeld door schouder aan schouder mee te stappen met wie arm, aan zijn lot overgelaten, uitgestoten of de minste van de minste genoemd werden.

We hebben de afgelopen jaren mogen ontdekken hoe lichaamstaal ontwapenend kan werken en het ijs kan doen breken tussen mensen: een warme glimlach en open blik naar de andere toe, een stevige handdruk, een aanmoedigende schouderklop, een warm omhelzing, ... zeggen soms meer dan heel veel woorden. Als je echt 'open' wil staan voor de ander, is taal nooit echt een barrière.

Tijdens de vele informele ontmoetingen, het samen maaltijd vieren, het delen van lief en leed leren we de ander ook kennen en worden we deelgenoot van hun levensverhaal. Het spreken met vluchtelingen i.p.v. het spreken over vluchtelingen is daarbij een bijzonder belangrijk uitgangspunt. Hoe dikwijls botsen we op misverstanden, verkeerde veronderstellingen, argwaan, zelfs vijandigheid omwille van het totaal gebrek aan contact met andere culturen, rassen en godsdiensten. Is het niet essentieel om niet langer te gaan denken in termen van 'zij' en 'die' maar enkel nog in termen van 'wij'?

We zetten ons bewust in vanuit ons geloof en worden geïnspireerd door de Blijde Boodschap. We werken overwegend met moslims en soms vragen mensen ons of dit geen belemmering is. Onze ervaring is dat het een geschenk en verrijking kan zijn. Heel dikwijls komen in onze gesprekken en ontmoetingen de gemeenschappelijke kenmerken tussen Christenen en moslims naar boven. We worden als Christenen uitgedaagd om heel bewust na te denken over ons 'Christen-zijn' in deze wereld. Het bouwen op wat ons verbindt eerder dan wat ons onderscheidt is dan ook een heel bijzonder uitgangspunt. De liefde van God/Allah voor elke mens, in het bijzonder de meest kwetsbaren onder ons, is zeker een gemeenschappelijk kenmerk. Met veel respect kijken we naar onze moslimbroeders die heel bewust tijd en ruimte maken om tot Allah te bidden. We vinden het belangrijk te benoemen vanuit welke inspiratiebron we ons dagelijks willen inzetten. Durven wij als Christenen nog benoemen van waaruit we zorg willen dragen voor onze medemens en wat ons inspireert? Meer dan ooit ervaren we de nood van vluchtelingen om gesteund te worden in hun integratieproces in onze samenleving. De taalbarrière, de ongelooflijke administratieve last, de overvloed aan wetten en regeltjes, de bewuste barrières die soms door overheden ingebouwd worden, het totaal gebrek aan empathie bij sommige overheidsdiensten en dienstverleners, ... maken dat hulp soms noodzakelijk is om mensen terug op weg te zetten. Uitgangspunt daarbij blijft altijd dat we mensen sterker willen maken om hun eigen toekomst zelf in handen te kunnen nemen. Wanneer het nodig is geven we ook duidelijke signalen aan het beleid of klagen we bewust mistoestanden aan om ervoor te zorgen dat in de toekomst kwetsbare mensen wel gezien en gehoord kunnen worden.

In ons samenwerken met vluchtelingen worden we zelf rijker in de volle zin van het woord. Van hen leerden we terug het belang van een warme en oprechte gastvrijheid. Je komt nooit ongelegen bij hen op bezoek en samen maaltijd vieren is een wezenlijk onderdeel van hun gastvrijheid.

Solidariteit ondanks de eigen moeilijke leefomstandigheden maken essentieel deel uit van hun leven. Het weinige wat ze hebben wordt heel dikwijls nog gedeeld met anderen. De kennismaking met andere culturen, de rijke geschiedenis, de mooie gebruiken, de bijzondere rituelen, ... Durven uitkomen en benoemen dat je gelovig bent en dat geloof ook tastbaar wil beleven in je dagdagelijks leven.

Onze werking met vluchtelingen is bijzonder verrijkend maar vraagt ook soms heel veel energie. Het is dan bijzonder deugdzaam te mogen ervaren hoe heel veel mensen in de rand klaar staan om via materialen, financiële steun of concrete aanmoedelingen ons sterker te maken. Hoeveel mooie dingen gebeuren er die niet de grote sociale media, pers of publieke belangstelling bereiken en die toch, dag in dag uit, wel degelijk het verschil maken! De woorden van Kris Buckinx rond 'perspectief' zijn veelzeggend:

Een Christen is niet beter, maar zou anders moeten zijn.

Hij of zij zou anders moeten kijken, anders moeten luisteren.

Het perspectief hoort anders:

Niet mijn eigen navel is het centrum van de wereld, maar de ander die me appelleert.

Deze perspectiefwissel leidt tot omgekeerde werelden;

niet argwaan of vooroordeel liggen aan de basis van de kijk op mens en samenleving,

niet eigen gelijk of profijt, niet hoe het mij het beste uitkomt, niet eigen volk eerst...

Maar openheid, inlevingsvermogen, wederzijdse goede wil, eigen belang even opzij zetten, dankbaarheid, gezamenlijke inzet, kiezen voor het geluk van de ander,

zeker als die ander zwakker is, zeker als die ander het zonder hulp niet rooien kan.

De ander is geen last of bedreiging, hij is mijn broer of zus.

Hij is een deel van mijn wereld geworden...

Inclusief denken hoort tot de natuur van een christen, ook al liet de praktijk dat niet altijd zien.

De geschiedenis leert echter dat inclusie niet werkt zonder perspectiefwissel....

Laat dit vluchtelingenweekend een uitnodiging zijn voor ieder van ons om de wereld te omarmen zoals die is, zonder angst, in alle nederigheid en openheid, om het goede in de andere te ontdekken dat God in het hart van elke mens geplant heeft. Een uitnodiging om de Lazarussen in onze samenleving wel te zien en daadwerkelijk te helpen. Mogen wij jullie heel veel deugd en voldoening toewensen in deze heel bijzondere uitdaging om als Christen de Blijde Boodschap tastbaar te beleven, elke dag opnieuw. Amen!